

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.20.510/2015/5/II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Nyitrai Judit ügyvéd (fél címe 1) által képviselt **I.rendű felperes neve** (I.rendű felperes címe) I. rendű és **II.rendű felperes neve** (I.rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek - a dr. Vass Gábor ügyvéd (fél címe 2) által képviselt **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű és a személyesen eljáró **II.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen **kölcsön visszafizetése** iránt indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 2015. március 2. napján meghozott 22.P.20.463/2014/13. számú ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek 16. sorszámon, míg I. rendű alperes 15. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget és az államnak külön felhívásra 336.000 (háromszázharminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Az I. rendű alperes fellebbezésének illetékét az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését követően megváltoztatott keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest arra, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül fizessen meg 5.200.000 forintot és annak 2007. január 27. napjától a kifizetésig, a Ptk. 301. §-a szerinti késedelmi kamatát. Kérték továbbá, hogy ennek elmaradása esetén a bíróság kötelezze az I. rendű alperest annak tűrésére, hogy a II. rendű felperes a helyrajzi számú ingatlanak az I. rendű alperes tulajdonát képező ½ tulajdoni illetőségéből - végrehajtás keretében - a II. rendű felperes 5.200.000 forint követelését kielégítse. A II. rendű alperest mindezek tűrésére kérték kötelezni.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Az I. rendű alperes azzal védekezett, hogy ténylegesen 1.000.000 forintot kapott kölcsön, a perbeli szerződéseket pedig fenyegetés hatására írta alá. A Ptk. 210. §-ának (4) bekezdése alapján megtámadási kifogással élt. Állította azt is, hogy havi 100.000 forintos részletekben, összesen 1.200.000 forintot visszafizetett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 30 napon belül 1.000.000 forint tőkét, 2007. január 27-től a kifizetésig járó, a

késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő összegű késedelmi kamatát. Ennek elmaradása esetén kötelezte az I. rendű alperest annak tűrésére, hogy a II. rendű felperes a Váci Járási Hivatal Járási Földhivatala nyilvántartásában helyrajzi számú, **XY** ingatlanak az I. rendű alperes tulajdonát képező II/7. alatt bejegyzett ½ tulajdoni illetősségéből végrehajtási eljárás keretében, árverés útján az I. rendű felperes és az I. rendű alperes között 2005. január 26-án létrejött kölcsönszerződés és jelzálogszerződés alapján 1.000.000 forint tőkét kielégítsen. A II. rendű alperest mindezek tűrésére kötelezte. Egyebekben a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte a felpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg az állam javára felhívásra 249.600 forint le nem rótt illetéket, valamint az I. rendű alperesnek 15 napon belül 250.000 forint perköltséget. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 63.500 forint perköltséget. Úgy rendelkezett, hogy az I. rendű alperes által le nem rótt illeték az állam terhén marad.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy az I. rendű felperes és az I. rendű alperes között az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 523. §-ának (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre, teljes bizonyító erejű magánokirati formában (Pp. 196. § (1) bekezdés). Ezzel szemben a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerint az alpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy a szerződés a magánokiratban foglalttól eltérő tartalommal jött létre. A szerződést ellenjegyző ügyvéd tanúvallomását, az I. rendű felperes és az I. rendű alperes előadását, a becsatolt banki átutalási bizonylatot, az I. rendű alperes volt feleségének tanúvallomását mérlegelve arra a következtetésre jutott, hogy a szerződés szövege önmagában nem bizonyította az 5.200.000 forint kölcsönösszeg átadását. A régi Ptk. 207. §-ának (6) bekezdése alapján ezért az eredeti állapot helyreállításának van helye, melynek során az I. rendű alperest 1.200.000 forint visszafizetési kötelezettsége terhelte 2007. január 26-ig. Az I. rendű alperes a perben nem tudta bizonyítani azt az állítását, hogy az I. rendű felperesnek 1.200.000 forintot visszafizetett. Erre a közeli hozzátartozó tanúk vallomásai önmagukban nem voltak elegendők, sem az a tény, hogy az I. rendű alperes, a felesége, illetve nevelt lánya a kölcsönszerződés megkötését követően már rendelkezett jövedelemmel. Az elsőfokú bíróság a szolgáltatott bizonyítékok alapján az I. rendű alperesnek a fenyegetésre alapított védekezését sem találta alaposnak.

Az I. és II. rendű felperes a fellebbezésükben az elsőfokú ítélet keresetük szerinti megváltoztatását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az alperesek perköltségben marasztalását kérték.

Előadták, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a szerződés színlelt jellegét, és azt is, hogy az eredeti állapot helyreállítása körében az I. rendű alperesnek mindössze 1.000.000 forint tőke és kamatai erejéig kell a felperesek felé helyt állnia. Az irányadó bírói gyakorlat szerint a szerződés színleltségéhez valamennyi ügyletkötő fél ügyleti akaratának hiánya szükséges. A felperes részéről azonban a kölcsönszerződés semmiképpen nem volt színlelt. Ezt bizonyította az okiratszerkesztő ügyvéd ellenjegyzése és tanúvallomása. A kölcsönösszeg átadásával kapcsolatos szerződési nyilatkozat pontatlansága a kölcsönszerződést nem tette színleltté. Az 5.200.000 forint kölcsön átadását pedig a Ptk. 196. §-ának (1) bekezdése alapján maga az okirat bizonyította. Ezen felüli, további bizonyíték volt a szerződést kötő ügyvédnek, a II. rendű felperes házastársának és az I. rendű felperes testvérének tanúvallomása. Az 1998. évi XI. törvény (Üvtv.) 27. §-ának (1) bekezdése szerint pedig az ügyvédi ellenjegyzés már önmagában is bizonyította, hogy az okirat tartalma a felek kinyilvánított akaratának megfelelt. Az I. rendű felperes feleségének tanúvallomás mindezek megdöntésére nem volt alkalmas. Az I. rendű alperes a 12. sorszám alatti jegyzőkönyvben maga nyilatkozott úgy, hogy 3.200.000 forinttal tartozik. A felperesek jogszabálysértőnek tartották az elsőfokú ítéletet azért is, mert a szerződés színleltségét a bíróság hivatalból vette figyelembe, ennek ellenére a peres feleket nem tájékoztatta arról, hogy a semmisségi ok fennálltát saját, hivatalos tudomása alapján veszi figyelembe, és ezzel elzárta őket védekezésük előterjesztésétől. E körben hivatkoztak az 1/2005. (VI. 15.) PK véleményre. Az elsőfokú ítéletet abban a részében is

megalapozatlannak tartották, hogy mindössze 1.000.000 forint tőke vonatkozásában kötelezte az alpereseket annak tűrésére, hogy a II. rendű felperes a követelését a jelzálogjoggal biztosított ingatlanból kielégítse. Az elsőfokú bíróság ugyanis a jelzálogszerződés érvénytelenségét nem állapította meg. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyezés előtt és azt követően a szinte teljesen azonos bizonyítékokat teljesen másként értékelve eltérő jogi következtetésre jutott, amely a szabad mérlegelés elvén jelentősen túlmutat. E körben hivatkoztak a BH2012. 173 számú eseti döntésre. A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság az ítélet felperesi keresetet elutasító részében a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során nyilvánvalóan téves, okszerűtlen következtetésre jutott.

Az I. rendű alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan az 1.000.000 forint tőke és kamatai megfizetésére 90 napos teljesítési határidő engedélyezését és a jelzálogjog bejegyzés 1.000.000 forint és járulékaira történő módosítása iránt a földhivatal megkeresését, továbbá a felperesek perköltség viselésére kötelezését kérte.

A fellebbezés szerint az 1.000.000 forint megfizetésére kötelező döntés nem volt megalapozott. Az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy az eljárás során következetesen, mindvégig azt adta elő, hogy 1.200.000 forintot az I. rendű felperesnek visszafizetett, és a teljesítő képességét is megfelelően igazolta. Indokolatlannak tartotta, hogy a hozzátartozó tanúk vallomásának az elsőfokú bíróság nem tulajdonított bizonyító erőt, figyelemmel arra, hogy ezek a vallomások életszerűek és ellentmondástól mentesek voltak. A II. rendű felperes házastársának vallomását az elsőfokú bíróság helytelenül értékelt, mert nem volt figyelemmel a II. rendű felperessel fennálló házastársi kapcsolatra, illetve a vallomás ellentmondásaira. A felperesi nyilatkozat valóságtartalma pedig ebben a körben is megkérdőjelezhető, figyelemmel a más tárgykörben feltárt ellentmondásokra. A kölcsön visszafizetését közvetlenül az is igazolja, hogy az I. rendű felperes annak behajtása érdekében hosszú éveken keresztül nem tett intézkedéseket. A teljesítési határidő meghosszabbítását, illetve az ingatlan-nyilvántartási állapot pontosítását azért kérte, hogy az elsőfokú ítéletben szereplő marasztalás visszafizetéséhez nélkülözhetetlen kölcsönökhöz hozzájuthasson.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet felperes által fellebbezett részének helybenhagyására irányult. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a széles körben lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helytállóan állapította meg, hogy részére mindössze 1.000.000 forint kölcsön került átadásra. Ítéletének 5. oldalán részletes indokát adta annak, hogy a szerződés az 5.200.000 forint átadását miért nem bizonyította. A felperes valójában színlelte az 5.200.000 forint kölcsön nyújtását, hiszen ténylegesen csak 1.000.000 forint kölcsönt adott. Arra is hivatkozott, hogy a 12. számú jegyzőkönyvben nem a tartozását ismerte el, csupán elmondta, hogy az I. rendű felperes miként rendelkezett a fizetéssel kapcsolatban. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során jogszabályt nem sértett, ellenkérelmét tartalma szerint bírálta el, a jelzálogszerződés pedig járulékos jellege folytán nem vonatkozhat magasabb összegre, mint az azzal biztosított kölcsönszerződés.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt az 1952. évi III. törvény (Pp.) 228. § (4) bekezdése szerint fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért az elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság egészében bírálta felül.

A felperesek és az I. rendű alperes fellebbezése is alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a per eldöntéséhez szükséges mértékben lefolytatta. A tényállást a bizonyítási eljárásnak megfelelően, helyesen állapította meg. A másodfokú bíróság az

elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak indokaival is lényegében egyetértett, ezért azt csupán a fellebbezésre tekintettel egészíti ki a következőkkel.

A Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján a teljes bizonyító erejű magánokiratban megtett elismerő nyilatkozatával szemben az I. rendű alperes kötelezettsége volt annak bizonyítása, hogy a kölcsön teljes összegét, az 5.200.000 forintot nem kapta meg.

Az elsőfokú bíróság e körben részletes és széles körű bizonyítási eljárást folytatott le mind az alap, mind a megismételt eljárásban. Helytállóan értékelte, hogy az I. rendű felperes személyes előadását a perben megváltoztatta, míg az I. rendű alperes személyes előadása e körben végig következetes maradt, továbbá azt is, hogy az I. rendű alperes által szolgáltatott bankszámla kivonat az I. rendű felperes személyes előadását és a szerződésben foglalt alperesi elismerő nyilatkozatot kifejezetten cáfolta. Helytállóan vette figyelembe az okiratszerkesztő ügyvéd tanúvallomását, amely szintén a teljes kölcsönösszeg átadásának hiányát támasztotta elő, és ésszerű indokok alapján, helyesen vonta a mérlegelése körébe az I. rendű felperes feleségének tanúvallomását is. Arra pedig alappal hivatkozott az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében, hogy a 12. számú jegyzőkönyvben nem a tartozását ismerte el.

Az elsőfokú bíróság helytállóan és okszerűen, logikai hibától mentesen mérlegelte a bizonyítékokat abban a körben is, hogy az I. rendű alperes a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettsége ellenére nem tudta bizonyítani, hogy az elismerten felvett kölcsön összegét akár részben is visszafizette. A Pp. 3. §-ának (3) bekezdése alapján e tény bizonyíthatatlanságának a következményei az I. rendű alperes terhére estek.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság nem látott indokot arra, hogy az elsőfokú bíróság által a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint értékelt és meggyőződése szerint elbírált bizonyítékok alapján megállapított tényállást megváltoztassa. A helyesen megállapított tényállás alapján pedig helytálló volt az elsőfokú bíróságnak az a döntése, hogy I. rendű alperes a bizonyítottan rendelkezésére bocsátott 1.000.000 forint kölcsönösszeg visszafizetésére köteles (Ptk. 523. § (1) bekezdés). A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a zálogtárggyal való felelősség terjedelme a kölcsöntartozás tényleges összegéhez igazodik (Ptk. 251. § (3) bekezdés).

Az elsőfokú bíróság a perbeli jogvitát a kereseti kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta el, a Polgári perrendtartásban előírt tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, azon felüli tájékoztatásra a jogvita elbírálásához nem volt szükség.

Alaptalan volt az I. rendű alperes másodlagos fellebbezési kérelme is.

Az I. rendű alperesnek a kölcsönt 2007. január 27-ig kellett volna visszafizetnie. Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes fizetési kötelezettségének teljesítésére már eleve a Pp. 217. § (1) bekezdésében foglaltaknál hosszabb teljesítési határidőt rendelt. Ehhez képest semmilyen, a Pp. 217. §-ának (2) bekezdésében meghatározott indoka nem volt annak, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnál hosszabb teljesítési határidőt állapítson meg. Az I. rendű alperesnek a földhivatal megkeresésére irányuló fellebbezési kérelme valójában az 1997. évi CXLI. törvény (Inytv.) 62. § (1) bekezdése szerinti törlési keresetet tartalmazott, melynek előterjesztésére a másodfokú eljárásban a Pp. 147. § (1) bekezdése szerint nincs lehetőség.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Mind a felperesek, mind az I. rendű alperes fellebbezése eredménytelen volt. A fellebbező felek perköltsége jogi képviselőjük ügyvédi munkadíja volt. A Fővárosi Ítéltábla a jogi képviselők ügyvédi munkadíját a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (5) bekezdése alapján - a (6) bekezdésre figyelemmel az elvégzett munkával arányban álló összegben - állapította meg. A peres feleknek járó perköltség elszámolásaként, a felperesek magasabb arányú pervesztessége folytán a Fővárosi Ítéltábla a felpereseket kötelezte az I. rendű alperes jogi képviseletével felmerült másodfokú perköltség megfizetésére. A felperesek illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (R.) 13. §-ának (2) bekezdése szerint határozott. Az I. rendű alperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az R. 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2015. november 19.

. Hóbl Katalin s.k.
a tanács elnöke
Egriné dr. Salamon Emma s.k.
előadó bíró

Dr. Bleier Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: